

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 458/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen taiteiden tutkimuksen asemasta Suomen yliopistoissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 458/2021 vp:

Onko opetus- ja kulttuuriministeriöllä mahdollisuutta teettää taiteiden tutkimuksen kansallisen tason järjestämisen nykyisistä resursseista ja taiteiden tutkimuksen opetuksen edellytyksistä tiedeyliopistoissa kattava ja riippumaton selvitys, jossa tiedeyliopistojen ja Taideyliopiston erilaiset tehtävät olisi otettu huomioon?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yliopistolain mukaan yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (koulutusvastuu), säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Saman lainkohdan mukaan koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella, joka valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa.

Edustaja tuo esille korkeakoululähtöisen taidealojen koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellisen kehittämisen selvityksen. Tämä on vaikuttanut osaltaan kunkin yliopiston strategioihin ja toimiin oman profiilin vahvistamiseksi. Yliopistokohtaiset strategiat on otettu keväällä 2020 huomioon sovittaessa vuosille 2021-2024 ministeriön ja yliopiston välillä korkeakoululle asetettavista koulutus- ja tutkimuspolitiikan kannalta keskeisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista. Ministeriö on käynyt yksittäisten yliopistojen kanssa myös erillisiä keskusteluja koulutusvastuiden ja tutkimuksen asianmukaisen hoitamisen varmistamiseksi. Tarkoitus on, että laajemmin korkeakoulukohtaista tilannetta tarkastellaan seuraavan kerran vuonna 2022 nykyisen sopimuskauden välitarkastelussa, joka tehdään yhdessä korkeakoulujen kanssa.

Ministeriö turvaa kaikille yliopistoille kohtuulliset toimintaedellytykset perustehtävien hoitamiseen. Perusrahoitus annetaan yhtenä kokonaisuutena, jolloin rahoituksen kohdentaminen yliopiston sisällä tapahtuu autonomian puitteissa. Yliopistoissa annettava opetus perustuu tutkimukseen ja yliopistojen yhtenä lakisääteisenä tehtävä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä. Tämä huomioon ottaen vastuunsa kantavan yliopiston intressissä ei ole sille kuuluvan taiteiden tutkimuksen alasajaminen.

Olen elokuun lopulla asettanut hallituksen puoliväliriihessä sovitulle korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman valmistelulle ohjausryhmän ja neljä valmisteluryhmää. Tässä yhteydessä yhtenä osakokonaisuutena yritetään yhdessä korkeakoulujen kanssa luoda suuntaviivat uudistukselle,

jonka tavoitteena on aikaan saada koulutusvastuusäntelyn rakenne, joka antaa korkeakouluille mahdollisuudet vastata joustavasti yhteiskunnan ja työelämän osaamistarpeisiin taloudellisesti kestäväällä tavalla ja pitkäjänteisesti koulutusta ja tutkimusta sekä niiden laatua kehittäen. Tavoitteena valmistelulla on sopia hallituksen kestävyystiekartan mukaisista toimenpiteistä poliittista päätöksentekoa varten vuoden 2021 loppuun mennessä.

Käynnissä oleva valmistelu huomioon ottaen katson, ettei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista käynnistää erillistä selvitystä taiteiden tutkimuksen asemasta tiedeyliopistoissa. Seuraan kuitenkin tilannetta ja kehittämistarvetta osana korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä taide- ja kulttuuripolitiikan valmistelua.

Helsingissä 9.9.2021

Tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen